

مخبر

افهونی ، اجتماعی ، فلسفی ، تاریخی ، ادبی مجموعه ده
شیمدیلک اون بش کونده نشر اولونور

مضامین :

صباح شمش	« مصاحبه »	باشامق ایچون
بومف ضیا	« تربیه وی »	قینالی زاده علی اقدسک « تربیه » تلقیمی
شرف الدین	« کلامی »	مثل اعلا
محمد صوفی	« ادبی »	بر داملا
صباح شمش	« تصویری »	عالم معنوی و عالم اخروی
ملهمی ضیا	« تاریخی »	قرغزل
بومف ضیا	« فلسفی »	شهاب الدین سهروردی
رشید	« رومان »	حی بن یقظای
حسن عالی	« شعر »	بو کوندن دونه
قدریه صبح	« شعر »	کرکل یوواسی
فتوح الدین عثمان	« شعر »	چام ایجده بابل
شرف لاطم	« شعر »	نشرین مصر اعتری
حبیب فاضل	« شعر »	آوجی
محمد رشیدی	« شعر »	مینی مینیمه
محمد صوفی	« شعر »	غزل

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰

عشق و هیجان ویره ن سرخوشلقه جوشقون کوکلردن الهام الهرق شاعر اولدم ؛
 جو چیزه لر یازاندم .. بضا بر آرغون کبی بستره لر ترنم ایتدم ...
 بن آیلمقدن قاچان بر سرخوشم : نقطه لر چیزدم ونکته لر حل ایتدم خیانتک نیجه
 اضطرابلر نی اوخارک ذوقیه بندم .. کدرلرله مجادله ایتدم ، قهقهه لرله اکلندم ...
 تصادف ایتدیکم محر و میتر ی قلمک زنگینلکینه قارشیلادم ...
 یوره جق یوللر یورودم و اوزه جک ییللر یشادم .. فقط - بن آیلمق ایسته مین
 بر سرخوشم - نه یوزولدیمغی دویدم ، نه اوزولدیکمی آکلادم اونمه جیقان مانع لری بر کولکه
 غرض ایتدم ، ترندسز و قور قوسز یورودم فتور و اندیشه لر کریلدی ، بن ایلروله دم ...
 هاب ؛ دیکدیکم فدائلره قاووشدم ویتشدیردیکم غنجه لری قوقلادم ...
 بشکطاش - چبوچی زاده :- محمد صرغی

تاریخی بر ترقیه :

قیرغیزلر

چین سلاله لری تاریخچیلری طرفدن (کیه - سو) ، (کیا - کیه - سو) ، (کی - لی - کی - سو)
 بو (هاقاس) اسمار یله قید و تذکیر اولونان قیرغیزلرک دو قوزنجی عصر میلادی اورتا لرنده
 عوسطی آسیانک حاکم مطلق اولدقلر نی بوندن اولکی مبحثده سوبله مشدک .
 نر شیمدی قیرغیز دیدیکمز وقت اورال و یایق حوالیسندن ایرتیشک صاغ ساحلرینه قادار
 ساحده متمکن (قازاق - قیرغیز) قبائلی خاطریمزه کلیر .
 حالبوکه بو کون قارا قیرغیز و بوروت تسمیه اولونان حقیقی قیرغیزلر شمالی سیریا ده
 یه نی سهی ، ایوس ، آباقان و اوب (او - بو) نه ری کنارلر نی اشغال ایدر لر . و بوسیدن
 سایانسق و کوچوک آلتای داغلرینک شمال مائه سی کنارلرنده ، ایرتیشک صول ساحلر نده
 (جالین - او بو) خرابه لری و یا (قالبازین) قله سندن تا (ساراصو) نه ری و تورکستان
 شهرینه ؛ آرال کولندن (یه مینا) موقعه قادار امتداد ایدن ساحده استکان ایدر لر .
 ۱۶۰۶ ده بونلر و قومشولری بارابا (بارابینچی) تورکلری روسیه به عرض مطاوعت
 ایتدیلر . و او زمان روس اداره عسکریه سی طرفدن چونغار ایالتنه ربط ایدلایلر .

۱۶۳۴ ده بهاتن Behtene ناسمنده برخان انتخاب ایتدیلر . بو حکمدار بوتون قومی ادارهسی آلتنه آلازق چونقاری بی ضبط و تخریب ایتدی . او وقت روسلرک شرقی سیاستی ایچین تهلکلی اولمغه باشلامشردی . مع مافیه روسیه (۱۶۷۳) ده کی حربلرینی متعاقب بوللری تکرار تحت مطاوعته آلدی . زمانم زده بوزون تسمیه اولونان بو اصل قیرغیزلرک اصل و تشعباتلری تورک تاریخک اک مشکوک قاطندن در .

ابوالغازی بهادر خانک قیدیته نظراً اوغوزک طورونلرندن قیرغیز آدلی بریسنک اخفاد اخفاد وانسالی بو قومی میدان کتیر مشدر . بو قید هیچ شهه سز بر حقیقت تاریخیه دکلدور . فقط قیرغیزلرک اصلاً تورک اولدقلمی تعیین ایچون مراجعت ایدیلن عمومی بر واسطه در . مع هذا بو قوم اقوام تورانیه نك اوك اوزاق بر ماضی به مالک اولانلرندن در .

بویوک تورک خاقانی دیز اوول (هوقان) زدیته ، میلادک ۵۶۹ هجی سنه سنده اعزام ایدیلان بو بصورتله اورتا آسیا ساخه سندن همان ایلك دفعه اولارق معلومات آلان زه ملاق اثنای عودتنده بر کهرخیز Kerkhiz یاخود قیرغیز Kirghiz اسیرینی هدیه اولارق ایلدیغی قید ایدیور . قیرغیز حقنده قیوداته اور خون سته له لرند . تصادف اولونور : بویوک بریوغ (ماتم) مراسمته ریاست ایتمک اوزره قیرغیز قاغانی بالبال نصب اولوندی . تانغ سلاله سی (۶۱۸-۹۰۷) تاریخنده (خا - کیا - تسو Kha-kiat-sou) عنوانیه مقیددرلر . ماتوان - لین هاقاس (خاقاس) لری هوشمی - هه ویا هوشمی - هو (اویغور) لرله عین اصلدن وعین لسانی متکلم اولارق قید اتمکده در .

ایلرینده ساحه انتشاره عرض ایده جکمز بعض اویغور مخلوکاتنده قیرغیزلردن متعدد دفعه لر بحث ایدیلش اویغورلرک اولدیغی کی قیرغیزلرک اصلی هیونج - نولره ارجاع ایدیلکده در . هان سلاله سی اثناسنده یعنی ، میلاددن ایکی عصر صوگرایه قادر کچن مدت نظر فنده قیرغیزلر (کیان - قوشن) تسمیه اولونویورلردی .

قلا پروتک قیدیته کوره هاقاس عنوانیه طانیدقلمی زمانلرده عادات و طبایعلری بو کونکتدن تاها بو کسکندی .

او زمان خصوصی بر یازیلری موجود اولدیغی کی عربلر ، بوخاریلر و دیگر اقوام غریبه ، بالخاصه وولغا و دون نهرلری اوزرنده سا کن اولارق ، بیزانس امپراطورلغینک حاکم معاهده ده بولنان بخازار [ده غیشی به کوره = خوزازار] لرله دائمی صورتده تجاری مناسباته بولونیوردی .

مومی ایله خصوصی خطارینک منشایی شو صورتده ایضاح اییدیورز: خازارلر (کیریل) اسمیلده مشهور اولان، تسالونیاالی قسطنطین دن، یونان واسلاووق خروقدن مترکب یکی برالفا آلدیله. بو خروقات بر مدت صو کرا قیرغیزلرده انتقال ایتدی. بو صورتله بروقتلر قیرغیزلر طرفدن اشغال ایدیلمش بولونان سبریاده کی طاش اوزرینه محرر محلوکاتکده محل نبغائی ایضاح ایتمش اولویوردی. بو اسناد اورخون محلوکاتنده موجود بعض خروفک لاتین واسلاوون الفبانه مشابه اوله سندن نشئت ایدیور.

جالبوکه بو کون بواسکی وتاریخی الفبانک (آرامی) اصلندن مأخوذ خصوصی بر شکل اولدینی میدان علنیته حقیقمشدر.

موسیو آ. شاوان (اون ایکی حیوانلی تورک تقویمی) عنوانلی اثرنده «تائوئیزم، زمرة مدینه سنده بویوک بر موقع اشغال ایدن بو تقویمک مبدأ ظهوری نک اقوام تورکیه دن قیرغیزلر اولدینی اثبات ایتکده در.

غازان خان نامه ۱۳۰۲ میلاد سنه سنده تحریر ایتدیکی جامع التواریخنده، رشیدالدین فضل الله قیرغیزلری اقوام تورکیه میاننده و چین مؤلفینی ایله متحداً موغولستان ده اوست (یه نی سهی) دیمک اولان (کم) صوی کسارنده اولارق قید ایدیور. و: «قبیله لری عن اصل آزه قداده ایدی؛ لکن مملکتلرینی ترک ایدرک قیرغیزلر نزدینه کلن مختلف موغول قبیله لری اونامی قبول ایتمشلردر.

مع هذا، بو قومک اصل وتشعباتی تمامیله تعیین ایدیله من. دیور بو صو کنجی مسئله یی بزه لسانلری کوستریبور. موغولجه دن نه قدار اوزاق اولدینی اکلایشیلدیور [۱]. جامع التواریخنده موجود قیرغیزلره عائد فصلی بورایه نقل ایدیورز:

قوم قیرغیز

«قیرغیز» ایله «کم کجوت» ایکی ولایتدر بر بریله متناسب هر بری مستقل بر مملکتدره «کم کجوت» معموردر. بر طرفی مغولستان طوتار بر طرفی سلنغا نه ریدر که تاجیوت اقوامی اوراده اوطوریورلردی. بر جهتی ده «ایکقره موران» دنیلن «ابرسیر» ولایتی [۱]. قیرغیز لسانی ولغتی آریجه تدقیق ایدلدیکندن انتشاری قابل اولورسه آریجه انظار مطالعه یه

عرض اولونا جقدر.

حدودنده کی بیوک ولایتہ کیدر . برطرفی طاغیرله محاط اولوب «نایمان» اقوامی اوظورور قورد برغو قوملریله بابلون قوملری مغول اقوامندندر . بونلر «برقوچین توکریم» موضعده اولوب بوبیوک ولایتہ یقیندر . بو ولایتده شهرلر ، کویلر و صحرا لر چوقدر . بونلرک پادشاهلر . ینک لقبی «اینال» در . کرچه باشقه اسمی وارسه ده او ولایتده معتبر اولان لقبی اولوب ولایتک اسمی بییدی در . دیکر ولایتده (پیدی اوزن) نامنی طاشیر و پادشاهلری (اوروس اینال) نامنده در . جنکیز خان (خرکوس) سینه سنده - آلتی یوز اوتوز تاریخنه توافی ایدر - «آلبان» و «توقیر» نامنده ایکی ایلیچی ایله بویکی پادشاه ایله مناسبتده بولوندی .

(بایلی) دنیلن اوچ امیرلرکه ناملری (اوراق انجو) و (آلیک مخور) و (انقراق) در . بونلرله و «شونغور» بیاض کوز (هولجامیش) ایله ده مناسبتلری واردی و (بایلی) کلنجه اون برسنه سوکرا (بارس) ییلنده چونیک (نومات) و بارقوچین توکریم و (ایلوک) ایله اوظوردیلر . بونلر قیرغیزه یاقین اولدقلرندن یاغنی اولدیلر و اونلری تسخیر ایتک ایچون عسکر ایستمشلردی جنکیز خان کندی اولادی (جوجی) بی بر مقدار عسکر ایله ارنلر طرفه کوندردی اونلردن اوکنده (بویلومه) کیتدی و مقدمه ده (بوکا) کیتدی و قیرغیزی اولدوردیلر و (ورودخانه) قاچدی (جوجی) یتیشنجه (رودخانه) (کم کجوت) ده طوتلدی و باشفی کسدیلر و اوته کیلر مطیع اولدیلر .

ابوالغازی بهادر خان ده شو جمله لر موجوددر :

قیرغیز ایلی نینک توراسینی اینل دیرلار مغول و تاجیک پادشاه تیکان اول وقتده تورالرینه لوروس اینال دیرلار ایردی .

جنکیز خان بوره تیکانسی الچی اتب بیاردی . منکا باقین سونلرتب اوروس ایلیچی سین یخشی سیلاب بیاردی . کوپ پش کشی لار کوندردی و یخشی کشی لار قولوب بیاردی پش کشی لار نینک باشی برکا ایاق و یوز و کوزی قیزیل چونقار ایردی .
ابن خوقلده قیرغیزلردن بحث ایدرکن :

[... و اما خیز فاتهم مابین التغرغز و کیمناک و بحرا محیط و الارض الخزلیة والغزیه الخ ...]

دیور .

قیرغیزلر حقنده معلومات عمومیه نجیب عاصم بکک عثمانلی تاریخی مدخلنده موجوددر . بوسیدن فضله ایضا حاندن صرف نظر اولوندی .